

[Poul Westergaard]

erne har oplevet et væld af forslag om midlertidige love om prisstop, om avancestop, om indseende med priser, om priser og avancer, og der er ført i dette ting endeløse debatter om den slags lovforslag og betænkninger.

Bag det hele ligger der da utvivlsomt en god vilje til at dæmme op for de prisstigninger, som vi har oplevet også i denne periode, disse meget voldsomme prisstigninger, en god vilje, som også kommer til udtryk i § 1, formålsparagraffen, i regeringens lovforslag.

Men jeg synes også, man må fornemme, at de drivende kræfter bag ved denne lovgivning har været de hel- og halv- og kvartsocialistiske partier i dette ting, som med deres bedste planøkonomiske hjerner er gået ind i dette felttog imod prisstigningerne. Jeg kan ikke fri mig for en fornemmelse af, at denne indsats har været et surrogat, som man tyr til, fordi man har været magtesløs over for de mere grundliggende dårligheder i dansk økonomi, inflationens virkelige årsager, de utilfredsstillende konkurrenceforhold, monopolerne, skattesystemerne og skattetrykrets forvriddninger, hele den fortvivlede boligpolitik og da ikke mindst den ansvarsløse jordpolitik for blot at nævne nogle af dårlighederne.

Og så har da disse sindrige hjerner kastet sig over prislovgivningen, som helt åbenbart hviler på en tyrkertro på, at man kan gavne prisdannelsen og gøre priserne billigere, hvis man blot ved lov fastlægger en række prisrestriktioner, kalkulationsmetoder, kontrolsystemer, som erhvervslivets forskellige lag skal underkaste sig, og som følges op med ansættelse af offentlige prisinspektører, kontrollanter, beregnere og betænkningsskriverne, der skal administrere al denne politiske velvilje og den politiske magtesløshed.

Min gruppe er i virkeligheden glad for at kunne konstatere, at vi i hvert fald hverken har lod eller del i denne komplet misforståede lovgivning, der i bedste fald har været virkningsløs med hensyn til de erklærede formål, i værste fald har været skadelig.

Det er vores opfattelse, at Danmark bør have et frit erhvervsliv, der virker under fri konkurrence og naturligvis med en hertil hørende fri prisdannelse. Dér, hvor erhvervene selv unddrager sig den fri konkurrence og den fri prisdannelse ved at lave monopo-

ler, konkurrencebegrænsende aftaler, skal de naturligvis møde en skrap monopollovgivning og gerne skrapmere end den, vi har, gerne en, der bygger på direkte forbud imod monopoldannelser og konkurrencebegrænsende aftaler af enhver art, og en lov, som hjemler store bødestraffe for overtrædelser. En sådan beskyttelse har forbrugerne efter vores mening et rimeligt krav på.

Vi ser også gerne en rimelig forbrugerbeskyttelse gennem lovrerger om pris- og kvalitetsmærkning af varer, der giver forbrugerne mulighed for at udøve den pris- og konkurrencekontrol, som det først og fremmest må være forbrugernes opgave at udøve. Men så synes vi også, at forbrugerne af prismærkningen skal have lov til at kunne se, hvor stor en del af prisen der er moms og andre afgifter, afgiftssystemer, som jo i høj grad har været med til at accelerere prisudviklingen i dette land, men her er det jo, ligesom om der fra politisk side ikke har været helt den samme interesse for denne side af prisdannelsens problem og for denne side af forbrugeroplysningens problem, hvordan det nu så end kan være.

Selv om det foreliggende lovforslag måske ikke — og jeg siger ikke ikke, men måske ikke — er en liberalisering eller en lempelse af den allerede gældende midlertidige prislov fra 1971, lov om priser og avancer, og da i hvert fald er en lempelse af den prisstoplov, vi fik for nylig, og som vi stemte imod, ja, så må jeg sige, at vi har ingen sympati for dette lovforslag, og jeg skal kort begrunde hvorfor.

For det første tror vi ikke på, at loven vil komme til at virke efter sin erklærede hensigt lige så lidt som de tidligere tilsvarende love, fordi vi ikke deler den planøkonomiske opfattelse af, at embedsmænd og inspektører på nogen måde generelt kan styre prisudviklingen i dette land, og vi vil derfor heller ikke være med til at betale eller udskrive de mange skattemillioner, der tænkes ofret på et sådant håbløst forsøg.

For det andet mener vi, at de erfaringer, der er gjort under de forskellige midlertidige prislove, nu må føre til ikke en permanent pris- og avancelovgivning, som regeringen her foreslår, der hviler på i hovedsagen de samme fejlagtige opfattelser som tidligere love, men derimod til, at man helt afskaffer denne lovgivning og lader monopoltilsynets